Rheoliadau Cymwysterau Cymru (Cosbau Ariannol) (Penderfynu ar Drosiant) 2019. O'r Asesiad Effaith Integredig.

Fe wnaeth Deddf Cymwysterau Cymru 2015 (y Ddeddf) bennu Cymwysterau Cymru fel rheoleiddiwr annibynnol cymwysterau nad ydynt ar lefel gradd yng Nghymru.

Mae Adran 3 y Ddeddf yn rhoi'r prif nodau canlynol i Gymwysterau Cymru, ac mae'n rhaid iddo weithredu'n unol â'r rhain wrth ymarfer ei swyddogaethau: :

a) Sicrhau bod cymwysterau, a system gymwysterau Cymru, yn effeithiol i ddiwallu anghenion rhesymol dysgwyr yng Nghymru; a

b) Hybu hyder y cyhoedd mewn cymwysterau ac yn system gymwysterau Cymru.

Mae Adran 4 y Ddeddf yn rhoi'r pŵer i Cymwysterau Cymru gydnabod cyrff dyfarnu. Mae Rhan 7 y Ddeddf yn gwneud darpariaeth ynghylch y camau y gall Cymwysterau Cymru eu cymryd os yw'n ystyried bod corff dyfarnu yng Nghymru wedi methu â chydymffurfio ag amod y mae'r ffaith iddo gael ei gydnabod, neu i gymhwyster a ddyfernir iddo gael ei gymeradwyo, yn amodol arno.

<u>Pŵer Cymwysterau Cymru i osod cosb ariannol</u>

Ymhlith y cosbau gorfodol sydd ar gael i Cymwysterau Cymru mae'r pŵer i gyflwyno cosb ariannol ar gorff a reoleiddir ganddo, am beidio â chydymffurfio â'i Amodau Cydnabod Safonol a dogfennau rheoleiddiol.

Mae Adran 38(3) y Ddeddf yn nodi bod maint y gosb i'w bennu'n unol â'r rheoliadau a wneir gan Lywodraeth Cymru. Bwriad y rheoliadau yw cyfyngu ar ystod y gosb y gall Cymwysterau Cymru ei godi ar gyrff y mae'n eu rheoleiddio. Gwneir y rheoliadau dan y weithdrefn penderfyniad cadarnhaol yn y Cynulliad er mwyn galluogi Cymwysterau Cymru i ymarfer ei bwerau i osod cosb ariannol.

Cynnig

Cyn i Ddeddf 2015 gael Cydsyniad Brenhinol, roedd gan Weinidogion Cymru'r pŵer i osod cosb ariannol hyd at 10% o gyfanswm trosiant y corff dyfarnu dan sylw; roedd hyn yn cyfateb i'r darpariaethau a ddatblygwyd gan yr Adran Addysg ar gyfer eu gweithredu gan Ofqual, y rheoleiddiwr cymwysterau yn Lloegr.

Mae'r rheoliad yr ydym am ei gyflwyno nawr hefyd yn gosod terfyn uchaf ar gyfer cosb ariannol o 10% o drosiant blynyddol corff dyfarnu yn y DU lle gaiff Cymwysterau Cymru osod cosb ariannol ar gorff dyfarnu sy'n methu â chydymffurfio â'i safonau cydnabod safonol. Bydd y rheoliadau hefyd yn diffinio'r paramedrau a ddefnyddir gan Cymwysterau Cymru i benderfynu beth yw trosiant y corff dyfarnu.

Ymgynghoriad

Cynhaliwyd ymarfer Ymgynghori Llywodraeth Cymru ar y rheoliadau rhwng Hydref 2018 ac Ionawr 2019 ac fe'i cyhoeddwyd ar Wefan Llywodraeth Cymru. Derbyniwyd 13 ymateb er gwaetha'r ffaith bod Cymwysterau Cymru'n rheoleiddio 104 o gyrff dyfarnu. Cafwyd wyth ymateb gan gyrff dyfarnu.

Roedd y rhan fwyaf o ymatebion i'r ymgynghoriad (un ar ddeg allan o dri ar ddeg) yn cytuno y dylai Cymwysterau Cymru allu gosod cosbau ariannol ac y dylid diffinio terfyn uchaf. 'Rydym yn cytuno y dylai holl Reoleiddwyr fod â'r gallu i ddefnyddio cosbau ariannol fel rhan o'u gweithdrefnau rheoli risg a'u gweithredoedd ataliol'.

Ar ôl ystyried ymatebion i'r ymarfer ymgynghori a'r pryder a fynegwyd gan rai cyrff dyfarnu ynghylch pennu'r gosb uchaf fel 10% o'u trosiant yn y DU, mae'n bwysig nodi y byddai symud i ffwrdd o'r dull hwn yn achosi problemau am sawl rheswm.

<u>10% o drosiant</u>

Teimlai rhai cyrff dyfarnu y byddai'n bosibl gwahanu 'refeniw' a gynhyrchir o fusnes yng Nghymru. Fel y nodwyd eisoes, nid yw Cymwysterau Cymru'n gallu cael mynediad i ddata awdurdodol ar drosiant cyrff dyfarnu yng Nghymru (yn hytrach na'r DU cyfan). Ni all ond gael mynediad i drosiant yn y DU gan fod cyrff dyfarnu fel rheol wedi'u cofrestru fel cwmnïau sy'n gweithio yn Lloegr a Chymru. Byddai Cymwysterau Cymru'n gweithio gyda chorff dyfarnu a allai fod yn destun cosb ariannol i weld beth oedd lefel eu gweithgaredd yng Nghymru a byddai'n ystyried hyn wrth bennu cosb ariannol posibl.

<u>Gweithgaredd a reoleiddir yn unig</u>

Awgrymodd rhai cyrff dyfarnu mai 'Gweithgaredd a reoleiddir' yng Nghymru'n unig a ddylid ei ystyried wrth bennu unrhyw gosb ariannol. Fodd bynnag, nid yw 'gweithgaredd a reoleiddir' bod amser yn arwain at incwm ac mae gan gyrff dyfarnu nifer o fodelau busnes gwahanol.

Mae diffiniad arfaethedig trosiant yn galluogi Cymwysterau Cymru i gael polisi cosbau ariannol effeithiol sy'n ystyried natur amrywiol y farchnad gymwysterau.

<u>Cysondeb</u>

Er mwyn bod yn gyson gydag Ofqual, rheoleiddiwr cymwysterau Lloegr a rheoleiddwyr eraill, cred swyddogion bod 10% o drosiant corff dyfarnu yn y DU yn derfyn uchaf priodol i'r gosb ariannol y gellir ei osod gan Cymwysterau Cymru.

<u>Rhwystrau a gwrthbwysau</u>

Bydd y Tribiwnlys Haen-Gyntaf yn ei le i sicrhau bod rhwystrau a gwrthbwysau effeithiol yn y system. Dylai'r Rheoliadau nodi'r paramedrau cyffredinol, ond cyfrifoldeb Cymwysterau Cymru fel rheoleiddiwr yw gosod cosb ariannol ar lefel briodol sy'n gymesur a rhesymol neu fe fydd yn wynebu'r risg o orfod ateb i'r Tribiwnlys.

Am y rhesymau hyn, teimlir ei bod yn briodol parhau gyda'r cynnig ar gyfer gosod terfyn uchaf i'r gosb ariannol o 10% o drosiant DU corff dyfarnu fel y cynigir yn y papur ymgynghori.

Mae gwaith Cymwysterau Cymru'n cyfrannu at sicrhau Cymru lewyrchus, un o'r saith nod llesiant a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 drwy gefnogi ein pobl ifanc i ddatblygu'n weithlu medrus ac addysgedig yn y dyfodol. Mae gwaith Cymwysterau Cymru hefyd yn cyfrannu, yn anuniongyrchol, at gyflawni ymrwymiadau yng Nghynllun Gweithredu Mynd i'r Afael â Thlodi sy'n gysylltiedig ag addysg a chyrhaeddiad addysgol. Mae'r rheoliadau hyn yn cymryd ymagwedd ataliol trwy roi arf rheoleiddiol ychwanegol i Cymwysterau Cymru ei ddefnyddio fel rhwystr i atal cyrff dyfarnu rhag methu yn eu rhwymedigaethau tuag at ddysgwyr sy'n cymryd eu cymwysterau.

Sut y mae pobl y mae'r cynnig yn fwyaf tebygol o effeithio arnynt wedi'u cynnwys y gwaith o'i ddatblygu?

Cynhaliwyd ymgynghoriad ar Ddeddf Cymwysterau Cymru 2015 yn 2014. Derbyniwyd 62 ymateb i'r ymgynghoriad hwn. Roedd yr ymgynghoriad yn cynnwys cyfeiriad at y Rheoliadau Cosbau Ariannol yn adran 38.

Cynhaliwyd ymgynghoriad gyda phobl ifanc hefyd yn Rhagfyr 2014, ac ymatebodd 124 o bobl ifanc.

Cynhaliodd Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc Cynulliad Cenedlaethol Cymru ymarfer ymgynghori gan alw am dystiolaeth hefyd yn 2014 pan oedd y Mesur yn cael ei ddatblygu.

Cynhaliodd Cymwysterau Cymru ymarfer ymgynghori ar eu hymagwedd at Gosbau Ariannol yn gynnar yn 2018, sef Ymgynghoriad ar gwynion, chwythu'r chwiban a gorfodi.

https://www.qualificationswales.org/media/2854/171115-consultation-on-complaints-whistleblowing-and-enforcement.pdf

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi ymgynghori rhwng Hydref 2018 a Ionawr 2019 ar y polisi Cosbau Ariannol manwl:

https://beta.gov.wales/sites/default/files/consultations/2018-10/qualifications-wales-monetary-penalties-regulations_0.pdf

Mae ffurflen adrodd yr ymgynghoriad ar gael yn y ddolen isod:

https://gov.wales/qualifications-wales-monetary-penalties-regulations

Beth yw'r effeithiau cadarnhaol a negyddol mwyaf arwyddocaol?

Mae cyflwyno Rheoliadau Cymwysterau Cymru (Cosbau Ariannol) (Penderfynu ar Drosiant) 2019 yn mynd i'r afael â bwlch yn y sancsiynau sydd ar gael i Gymwysterau Cymru, gan nad oedd ynghynt unrhyw beth rhwng pŵer i gyfeirio a'r brif gosb o ddiddymu cydnabyddiaeth y corff dyfarnu.

Mae'r newid hwn yn golygu bod Cymwysterau Cymru bellach yn gweithredu fel rheoleiddwyr tebyg ac mae'n gyson gyda Deddf Gorfodi Rheoleiddiol a Chosbau 2008. Bydd yn cryfhau pwerau rheoleiddio Cymwysterau Cymru gan felly wella sicrwydd ansawdd i holl ddysgwyr yng Nghymru. Bydd yn gweithredu fel rhwystr i gyrff dyfarnu ac yn eu hannog i osgoi gwallau mewn papurau arholiad er enghraifft.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 a Chynllun Mynd i'r Afael â Thlodi

Mae gwaith Cymwysterau Cymru, a fydd â'r gallu i osod Cosbau Ariannol, yn cyfrannu at sicrhau Cymru lewyrchus, un o'r saith nod llesiant a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 trwy gefnogi ein pobl ifanc i ddatblygu'n weithlu medrus ac addysgedig yn y dyfodol.

Mae gwaith Cymwysterau Cymru hefyd yn cyfrannu, yn anuniongyrchol, at gyflawni ymrwymiadau yng Nghynllun Gweithredu Mynd i'r Afael â Thlodi sy'n gysylltiedig ag addysg a chyrhaeddiad addysgol. Bydd y rheoliadau hyn yn rhoi arf rheoleiddiol ychwanegol i Cymwysterau Cymru ei ddefnyddio pe digwydd i gorff dyfarnu fethu yn eu rhwymedigaethau tuag at ddysgwyr sy'n cymryd eu cymwysterau.

Rhaglen Lywodraethu

Mae gwaith Cymwysterau Cymru'n cyfrannu tuag at gyflawni Cymru uchelgeisiol ac yn dysgu, sef un o bedair thema allweddol *Ffyniant i Bawb*. Bydd y Rheoliadau Cosbau Ariannol yn arf rheoleiddiol ychwanegol i Cymwysterau Cymru ei ddefnyddio pe digwydd i gorff dyfarnu fethu yn eu rhwymedigaethau tuag at ddysgwyr sy'n cymryd eu cymwysterau.

Yn sgil yr effeithiau a nodwyd, sut y bydd y cynnig:

- **yn sicrhau'r cyfraniad mwyaf posibl at ein hamcanion llesiant a'r saith nod llesant; a/neu**
- **yn osgoi, leihau neu liniaru unrhyw effeithiau negyddol?**

Disgwylir y bydd y rheoliadau Cosbau Ariannol yn cynorthwyo i sicrhau bod system cymwysterau Cymru yn parhau i fod yn gadarn ac yn effeithiol o ran ateb anghenion dysgwyr, ac y bydd yn cael effaith gadarnhaol uniongyrchol ar y math o gyfleoedd cyflogaeth a fydd ar gael i ddysgwyr yng Nghymru, ac ar nifer y cyfleoedd hynny. Bydd yn cryfhau'r system reoleiddio yn nhermau amddiffyn buddiannau dysgwyr.

Dylai gweithgarwch ymgysylltu gan Cymwysterau Cymru gyda chyflogwyr, sefydliadau hyfforddi a sefydliadau addysgol gryfhau economi Cymru a buddsoddiad busnesau yn eu cyflogeion a'u hyfforddeion.

Nodwyd y byddai effeithiau cadarnhaol hefyd ar blant a phobl ifanc; gallant fod yn fwy hyderus bod y cymwysterau a gymerir ganddynt yn ateb eu hanghenion rhesymol – yn nhermau cynnwys, asesu a'r gallu i symud ymlaen.

Sut y caiff effaith y cynnig ei monitro a'i gwerthuso wrth iddo fynd rhagddo ac ar ôl iddo gael ei gwblhau?

Cynhelir adolygiad o'r Rheoliadau Cosbau Ariannol ymhen 3-4 blynedd fel y gwneir yn arferol gyda deddfwriaeth. Mae tîm Noddi Cymwysterau Cymru yn gweithio'n agos â Cymwysterau Cymru'n ddyddiol ar yr holl feysydd allweddol sef cyllideb, blaenoriaethau ac atebolrwydd cyffredinol.

Ceir cytundeb Fframwaith rhwng Cymwysterau Cymru a Llywodraeth Cymru a gaiff ei adolygu bob 3-5 mlynedd. Mae Cymwysterau Cymru'n cyhoeddi adroddiad blynyddol ac mae'r Gweinidog Addysg yn cynnal sesiynau adolygu rheolaidd gyda Chadeirydd Cymwysterau Cymru. Awgrymir y caiff y fforymau hyn y cyfle i adolygu a monitro'r defnydd a wneir o'r Rheoliadau Cosbau Ariannol i weld pa mor aml y defnyddir y rheoliadau newydd. Maent yn debygol o fod yn rhwystr yn hytrach nag yn rhywbeth a ddefnyddir yn aml iawn.